Kommunisti,
N:o 18, 1932

KIRJALLISUUSARVOSTELUA

Marxilainen työläiskoulu, Poliittinen taloustiede I

Valtion kustannusliike Kirjan kustantamana on ilmestynyt otsikossa mainittu kirja, saksankielestä käännettynä.

Ilmestynyt kirja muutamista vakavista virheistä huolimatta on arvokas lisä erittäin köyhään suomenkieliseen marxilaista poliittista taloustiedettä käsittelevään kirjallisuuteen. Metodolooginen asettelu on pyritty tekemään oikein. Yhtäältä se ilmenee lähentymisenä kapitalismin yleisen kriisin kolmannen kauden ilmiöiden valaisemiseen ja poliittisten johtopäätösten tekoon, jollaisena "antaa käytännön miehelle suuntautumisvoiman, näköalojen selvyyden, varmuuden työssä ja uskon asiamme voittoon" (Stalin, puheesta marxilaisten agraarikkojen konferenssissa). Tässä suhteessa onkin tekijä ansiokkaasti, arvostellen käyttänyt runsaasti pikkuporvarillista ja sosialifasistista teoriaa ja käytäntöä valaisevaa aineistoa (etupäässä saksalaisista lähteistä; muuten ainutlaatuista suomenkielellä). Toisaalta taas ilmenee se pyrkimyksenä osoittaa, miten meillä Neuvostoliitossa sosialistisen talouden suunnitelma käyttää noita kapitalistisen talouden liikkeen lakeja niiden itsensä ja niiden yhteiskuntataloudellisen perustan lopullisesti ja peruuttamattomasti kuolettamiseksi ja hävittämiseksi. Tekijä ei kuitenkaan ole onnistunut oikein käyttämään Marxin abstraktisesta konkreettiseen kohoamisen metoodia, josta ilmeisesti johtuukin pari vakavaa virhettä. Samalla se vaikeuttaa opiskelijaa omaksumaan juuri tuon Marxin metoodin,

jota ilman ei kykene imperialistisen kapitalismin monimutkaisia ilmiöitä selvittelemään eikä niistä oikeita poliittisin johtopäätöksiä tekemää.

Tekijä aloittaa aivan oikein esityksensä selittämällä, että:

> "Kapitalismin kaikki perusristiriidat ovat olemassa jo tavaramuodossa, tavaran "arvossa".

ja edelleen:

> "Myöskin keskiajan käsityömäinen tuotanto oli tavaratuotantoa, mutta se ei ollut kapitalistista tavaratuotantoa" (Poliittinen taloustiede I, s. 5).

Mutta jatkaessaan esitystään hän tulee tulokseen, että tavaratuotannosta ja tavaramuodon ristiriitaisuudesta huolimatta ei yksinkertaisessa tavarataloudessa, pientavaratuotannossa ole ristiriitaa tuotannon yhteiskunnallisen luonteen ja yksityisen omistuksen välillä. Hän kirjoittaa:

> "Jokainen tavarantuottaja harjoitti tuotantoansa itsenäisenä, kaikkien muiden tavarantuottajain koko joukosta riippumattomana persoonana, eikä näiden tuottajain toimintoja säännöstellyt mikään edeltäpäin vahvistettu yhteiskunnallinen työnjaon suunnitelma. Siitä huolimatta ei vielä ollut mitään ristiriitaa yhteiskunnallisen tuotannon ja yksityisen omistuksen välillä" (Harvennus tekijän. Poliittinen taloustiede I, s. 11).

Sellainen käsitys, ettei yksinkertaisen tavaratuotannon vallitessa ole ristiriitaa tuotannon yhteiskunnallisen luonteen ja yksityisen omistuksen välillä on ehdottomasti virheellinen ja vaarallinen siksi, että: 1) se meillä muodostuu teoreettiseksi perustaksi yksityistalonpoikaistalouden puolustelulle ja aseistaa kulakkeja ja porvarillisia aineksia teoreettisilla aseilla kollektivisoimista vastaan käymässään taistelussa ja, että se on ollut ja tulee vieläkin olemaan oikeisto-opportunismin talousteoreettinen perusta kollektivisoimis- ja kollektiivitalouksien rakentamiskysymyksessä, ja 2) se on

talousteoreettisena perustana kapitalistisessa maailmassa oikeistolaisille vaistovaraisuusteorioille talonpoikaiskysymyksessä.

Meillä se johti ja yhtyi aikoinaan "tasapaino"-teoriaan, jonka luokkaolemus paljastui kirkkaasti toveri Buharinin esittämässä kulakkien sosialismiin kasvamisessa, eli "kahden laatikon"-teoriassa, kuten toveri Stalin sitä nimitti, sekä "vaistovaraisuus"-teoriaan, jota toveri Stalin luonnehtii seuraavasti:

> "Meillä oli kapitalismi — kehittyi teollisuus kapitalistisella pohjalla ja maaseutu kulki vaistovaraisesti kaupungin jäljessä, muuttuen kapitalistisen kaupungin kaltaiseksi. Jos näin tapahtui kapitalismin aikana, niin miksi ei voi samoin tapahtua neuvostotaloudenkin vallitessa; miksi ei maaseudun talonpoikainen pientalous voi vaistovaraisesti kulkea sosialistisen kaupungin perässä ja muuttua vaistovaraisesti sosialistisen kaupungin kaltaiseksi? Tältä pohjalta tämän teorian luojat väittävät, että maaseutu vaistovaraisesti voi kulkea sosialistisen kaupungin perässä" (Stalin, Oikeistosuunnasta NKP(b):ssä, s. 77, Leningrad 1930. Kirja).

Tällaisiin tuloksiin johtaa ja yhtyy sellainen katsomus, ettei pientavaratalouden vallitessa olisi tuotannon yhteiskunnallisen luonteen ja yksityisen omistuksen välistä ristiriitaa. Tällaisella käsityksellä ei ole mitään yhteistä marxismi-leninismin kanssa. Toveri Stalin sanoo;

> "Kapitalismin aikana maaseutu vaistovaraisesti kulki kaupungin perässä siksi, että kaupunkien kapitalistinen talous ja talonpoikainen pientavaratalous perusteiltaan ovat saman tyyppisiä. Tietystikään ei talonpoikainen tavaratalous vielä ole kapitalistista taloutta, mutta perusteiltaan se on saman tyyppistä koska se perustuu tuotantovälineiden yksityisomistukseen" (Stalin, Voprosi leninisma, 9:s painos, s. 446).

Tässä toveri Stalin esittää marxilaisen teorian oikean tulkinnan. Pientavaratalous ja kapitalistinen tavaratalous ovat perusteiltaan saman tyyppisiä, joskaan ei samaisia; niiden perusristiriita on myöskin perusteiltaan samanlainen joskaan ei samainen. Kapitalistisen tuotantotavan perusristiriidan abstraktisempi ilmaisu onkin tuotannon

yhteiskunnallisen luonteen ja yksityisen omistuksen ristiriita, (tämä abstraktio on reaalinen kuten kaikki Marxin abstraktiot), se on pientavaratuotannon perusristiriita. Näin vain voidaan käsittää yksinkertaisen tavaratalouden — pientavarataloudelliset tuotantosuhteet, ristiriitaisina tuotannon yhteiskunnallisen luonteen kanssa.

Tuotteen tavaraksi muuttuminen perustuukin juuri tähän ristiriitaan, sen ilmaisuhan tuotteen tavaramuoto on. Ja ilman tätä ristiriitaa ei ole ymmärrettävissäkään yksinkertaista-, pientavarataloutta kapitalistisen tuotantotavan lähtökohdaksi. Jos tämän ristiriidan kieltää samanaikaisesti selittämällä pientavaratalouden kapitalistisen talouden lähtökohdaksi, niin joutuu etsimään liikkeellepanevia voimia ulkopuolisista tekijöistä, kuten esimerkiksi Bogdanov.

> "Jokaisen ilmiön ensimmäiset perussyyt ovat sen itsensä ulkopuolella. Siinä syy miksi taloudellisia seikkoja tutkittaessa on välttämätön selittää niiden syntyminen ei-taloudellisista seikoista ja miksi tulevassa ei tutkita ainoastaan ihmisten tuotantosuhteita. Täytyy puhua myöskin tekniikasta taloudellisten muutosten syynä ja henkisestä kehityksestä — tuosta tärkeästä, tosin seurannollisesta seikasta, joka joko hidastuttaa tai kiiruhtaa taloudellisten muutosten suuntaan tai toiseen kehittymistä, määräten joissakin suhteissa näiden muutosten muodonkin, vaikka ei niitä itsenäisesti synnytäkään" (A. Bogdanov, Taloustieteen oppikirja. Toinen painos, Hancock, Michigan 1914, s. 40. Tummennus tekijän).

Bogdanovin mukaan taloudelliset muutokset ovat selvitettävissä ei-taloudellisilla seikoilla — henkisellä kehityksellä, vaikkakin hän idealismiin luisumistaan koettaa peitellä skolastiikallaan. Näin Bogdanovilla. Plehanovin mukaan taas tuotantovoimien kehitys määrää taloudelliset ja niiden välityksellä kaikkien yhteiskunnallisten suhteiden muutokset, mutta itse tuotantovoimat ovat maantieteellisen ympäristön tulos. Hän sanoo:

> "Siis maantieteellisen ympäristön ominaisuudet määräävät tuotantovoimien kehityksen, tuotantovoimien kehitys vuorostaan määrää taloudellisten, ja niiden välityksellä kaikkien muiden yhteiskunnallisten

suhteiden kehityksen". Ja toisessa kohdassa edelleen: "Me olemme nyt jo tietoisia siitä, että tuotantovoimien kehityksen määräävät maantieteellisen ympäristön ominaisuudet ja tuotantovoimat vuorostaan määräävät loppukädessä kaikkien yhteiskunnallisten suhteiden kehityksen" (Tummennus tekijän. Plehanov, Marxismin peruskysymykset, s. 48–49, katso myös s. 47. Leningrad 1932).

Bogdanovin idealistinen ja Plehanovin karkean materialistinen selitys ei kelpaa. Tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden kehitystä — muodosta toiseen muuttumista — ei voida selittää ei-taloudellisilla tekijöillä eikä myöskään maantieteellisen ympäristön ominaisuuksilla. Maantieteellinen ympäristö ominaisuuksineen on perusta, voi "tulla" avuksi, myötävaikuttaa tuotantovoimien kehitykseen, mutta ei voi määrätä niiden kehitystä. (Katso Marx, Pääoma I, suomalainen painos, sivut 454–456). Asia käy heti täysin selväksi, kun vain ajattelemme kapitalistisen yhteiskunnan tuotantovoimien aikaisempaa valtaavaa kehitystä ja niiden hidastumis-, pysähtymis- ja rappeutumistendenssejä imperialismin kaudella ja meidän Neuvostoliittomme tuotantovoimien jättiläismäistä kehitystä — maantieteellisen ympäristön ominaisuuksilla ei näitä voida selittää.

Kun tekijä kieltää yksinkertaisen tavaratalouden tuotannon ja omistuksen välisen ristiriitaisuuden, ja — sen, tämän ristiriidan pohjalla kapitalistiseksi kehittymisen, joutuu hänkin hakemaan ulkoisia tekijöitä, ja ne hän löytääkin — kotimaiset ja ulkomaiset markkinat ja kauppapääoma. Hän kirjoittaa:

> "Ulkomaisten ja kotimaisten markkinoiden laajeneminen vaati tuotannon sellaista laajenemista, johon ei riitä yksityisen työhön ja alkeellisiin tuotantovälineisiin perustuva tavaratuotanto".
>
> "Kauppapääoma siirtyi yksityisten pienten tavaratuottajain tuotteiden ostosta omien palkkatyötä käyttävien laitosten perustamiseen, jotka työntävät pois tieltään "itsenäiset" tuottajat" (Poliittinen taloustiede I, s. 43).

Markkinat taloustieteellisessä mielessä merkitsevät tavaroiden vaihtoprosessia — tuotannon ja kulutuksen, kysynnän ja tarjonnan,

ostajain ja myyjäin yhtenäisyyttä. Markkinain laajeneminen ei voi olla ennakolta olevaa, edeltä käyvää; ne eivät voi olla perussyy tuotantovoimien ja tuotannon kehitykselle. Markkinain laajeneminen tapahtuu yhtäältä tavarataloudellisten suhteiden laajenemisen kautta ei-tavarataloudellisten suhteiden supistumisen kustannuksella. Mutta luontaistaloudellisten suhteiden tavarataloudellisiksi suhteiksi muuttuminen edellyttää jo edeltä käynyttä tuotantovoimien kehitystä, niiden kehityksen määrättyä tasoa. Markkinain laajeneminen tapahtuu myöskin yhteiskunnallisten tarpeiden moninaistumisen tietä. Marx sanoo:

> "Näiden eri puolien ja siten kappaleiden moninaisten käyttötapojen keksiminen on historiallista toimintaa" (Pääoma I, s. 3).

Mutta tämä historiallinen toiminta on ihmisen ja luonnon välisten suhteiden muuttumista, moninaistumista, jolle muuttumiselle ja moninaistumiselle ominaista, oleellista on ihmisen itsensä ja ihmisten keskinäisten suhteiden muuttuminen. Ihmisen ja luonnon välisten suhteiden muuttuminen ja moninaistuminen ja ihmisen itsensä muuttuminen on juuri tuotantovoimien kehitystä, joka määrätyllä kehitysasteella aiheuttaa ihmisten keskinäisten suhteiden muuttumisen — omistussuhteiden muuttumisen. Tavaratuotannon jälkeenjääneisyys markkinain laajentumisesta pientavaratuotannosta kapitalistiseen tuotantotapaan siirryttäessä ilmaisi siis vain sitä, että tuotantovoimat olivat kasvaneet yli tuotantosuhteiden, että ne eivät voineet enää niiden puitteissa kehittyä. Marx kirjoittaa:

> "Määrätylle kehitysasteelle päästyään tuottaa se oman häviönsä aineelliset edellytykset. Siitä hetkestä asti liikkuu yhteiskunnan helmassa voimia ja intohimoja, jotka tuntevat olevansa kahlehdittuja. Sen täytyy hävitä ja häviää" (Pääoma I, s. 701).

Ja:

> "Työllä hankitun, niin sanoaksemme yksityisen työläisyksilön ja hänen työehtojensa yhteenkasvamiseen perustuvan

yksityisomistuksen työntää tieltään kapitalistinen yksityisomistus, joka perustuu vieraan, muodollisesti vapaan työn riistämiseen" (Pääoma I, s. 701).

Sen ymmärtämisellä ja oikein selittämisellä, että

"Tuotteen arvomuodossa on jo idussaan koko kapitalistinen tuotantomuoto, pääoman ja palkkatyön vastakohta, teollinen vara-armeija, pulat" (Engles, Anti-Dühring, s. 336. Katso Poliittinen taloustiede I, s. 5)

ja että:

"Jo yksinkertaisen tavaran vaihdon kehityksen kautta syntyy mahdollisuus työvoiman muuttumiselle tavaraksi, s.o. palkkatyön mahdollisuus"... ja että, "historiallinen kehitys muuttaa mahdollisuuden pakoksi" (Poliittinen taloustiede I, s. 43)

on suuri käytännöllinen merkitys. Sen oikein ymmärtämiseen perustuu esimerkiksi talonpoikaistalouden differentioitumisprosessin oikein ymmärtäminen kapitalismin oloissa ja vain sen oikein ymmärtämisen pohjallahan voidaan määritellä oikeat suhteet talonpoikaiston eri ryhmiin. Mutta tätä ei voida selittää "yksinkertaisen tavaran vaihdon kehityksen" kautta, vaan juuri yhteiskunnallisen tuotannon ja yksityisen omistuksen ristiriidan kautta, jonka ristiriidan tekijä kieltää; sen kautta, että yksinkertaisessa tavarataloudessa jo yksistään maan erilaisesta hedelmällisyydestä ja luonnonehtojen erilaisuudesta johtuvan erilaisen työntuottavaisuuden pohjalla voi toinen tavaran tuottaja alistaa toisen tuottajan alaisekseen — riistettäväkseen.

(Katso Lenin, Proletariaatti ja talonpoikaisto: "Marx Amerikan "mustasta" uusintajaosta").

Se taas, että kapitalistinen tuotantotapa ei syntynyt vain yksinkertaisten tavarataloudellisten suhteiden kapitalistiseksi muuttumisen tietä siten että:

> "... muuttuivat moniaat pienet ammattikuntamestarit ja vielä useammat itsenäiset pienet käsityöläiset tai myöskin palkkatyöläiset pikkukapitalisteiksi, ja vähitellen laajenevan palkkatyön riistämisen ja vastaavan kasautumisen kautta suorastaan kapitalisteiksi" (Pääoma I, s. 689)

ja että kapitalistisen maanvuokraajan syntymisprosessi oli monta vuosisataa kestävä ja kävi monien muotojen kautta, ei vielä kiellä yksinkertaisen tavaratalouden tuotantosuhteiden kapitalistisiksi tuotantosuhteiksi muuttumista itsenäisen pientuottajan kapitalistiksi muuttumisen tietä.

Tuotantovoimien kehityksen tuloksena oli omaan työhön perustuvan yksityisomistuksen muuttuminen palkkatyövoiman riistoon perustuvaksi kapitalistiseksi omistukseksi ja luontaistalouksien, uusien maiden ja maaosien tavaratalouden piiriin liittyminen. Tuotantovoimat olivat kehittyneet yli omistussuhteiden ja omistussuhteiden muodon muuttumisen ja kapitalistisen tuotantotavan kehityksen "etanan kulku" (Marx) itsenäisten tuottajain kapitalistisiksi tuottajiksi muuttumisen tietä ei vastannut tuotantovoimien kehitystasoa eikä niiden pyrkimystä jatkuvaan kasvuun.

> "Mutta keskiaika oli jättänyt jälkeensä kaksi eri pääoman muotoa, jotka kypsyivät mitä erilaisimmissa yhteiskuntataloudellisissa muodostumissa ja ennen kapitalistisen tuotantotavan aikaa, käyvät ylipäänsä pääomasta — koronkiskurin pääoman ja kauppiaan pääoman" (Pääoma I, s. 690).

Mutta vaikka ne olisivatkin "kypsyneet mitä erilaisimmissa yhteiskuntataloudellisissa muodostumissa", niin niiden syntymisen perustana oli kuitenkin tavaratuotanto, tuotannon yhteiskunnallisen luonteen ja yksityisen omistuksen ristiriita. Tavaratuotannollisten suhteiden tunkeutuminen orjuus, maaorjuus ja maiden yksityisomistukseen ja henkilökohtaiseen riippuvaisuuteen perustuviin riistosuhteisiin synnytti kauppa- ja koronkiskuripääoman, jotka ovatkin näiden toistensa sisään tunkeutuneiden erimuotoisten yksityisomistuksellisten suhteiden esineellistynyt ilmaisu,

tuotantovoimien kehityksen muoto. Teollisuuspääomaksi muuttumisen esteenä oli ammattikuntalaitos kaupungeissa ja läänityslaitos maalla. Ne poistettiin siten, että:

> "Joukko turvatonta köyhälistöä viskattiin työmarkkinoille sen kautta, että hajoitettiin lääniherrojen palveluskunnat" ja toisaalta "lääniherra loi verrattomasti suuremman köyhälistön ajamalla talonpojat väkisin maalta, joihin heillä oli sama feodaalinen omistusoikeus kuin hänellä itsellään, ja riistämällä vastoin kaikkea oikeutta anastamalla, heidän maansa" (Pääoma I, s. 659–660)

ja se toimitettiin siten, että

> "Se on kirjoitettu ihmiskunnan aikakirjoihin kulumattomin veri- ja tulikirjaimin" (Pääoma I, sivu 657).

Näin läänityslaitoksen yhteiskuntataloudellisen rakenteen hajoaminen vapautti kapitalistisen yhteiskunnan alkeet ja

> "Kauppapääoma siirtyi yksityisten pienten tavarantuottajain tuotteiden ostosta omien palkkatyötä käyttävien laitosten perustamiseen, jotka työntävät pois tieltään pienet "itsenäiset" tuottajat" (Poliittinen taloustiede I, s.43).

Kapitalistisen tuotantotavan synnyn selittäminen vain jälkimmäistä kehitystietä tapahtuvaksi, kokonaan unohtamalla itsenäisten, toisistaan riippumattomien pientuottajain kapitalistisiksi muuttumisen, on virheellinen. Tuollainen pientuottajan kapitalistiseksi tuottajaksi muuttuminen tapahtuu joka päivä — talonpoikaistaloudessa. Tuollainen unohtaminen voi johtaa katselemaan talonpoikaistoa yhtenäisenä, erotuksettomana sitä tuhoavalle pääomalle vastakohtaisena joukkona.

Yksinkertaisen tavaratalouden perusristiriidan, yhteiskunnallisen tuotannon ja yksityisen omistuksen ristiriidan kieltäminen on johtanut tekijän moniin ristiriitaisiin määrittelyihin. Samalla, kun hän kieltää tuon edellämainitun ristiriidan, puhuu hän tuotannon anarkiasta. Jos kieltää edellisen, niin ei voi puhua myöskään

jälkimmäisestä, sillä eihän tuo jälkimmäinen ole muuta kuin tuon edellisen konkreettinen ilmaisu. Ja edelleen, selittäessään kapitalistien suorittamain tuotantovälineiden yhteiskunnallistuttamisen merkitystä hän näkee entisen omistusmuodon edellytysten häviämisen, mutta muodon edelleen säilymisen. Todellakin tapahtuu omaan työhön perustuvan yksityisomistuksen edellytysten häviäminen ja yksityisomistuksen muodon edelleen säilyminen — mutta luonteeltaan muuttuneena. Omaan työhön perustuva tuotantovälineiden yksityisomistus muuttuu, palkkatyön riistoon perustuvaksi yksityisomistukseksi. Yksinkertaisen tavaratuotannon pohjalla syntyy luokkasuhde, vieraan työn riistoon perustuva tuotantosuhde; kapitalistiset tuotantosuhteet. Tämä yksityisomistuksen eri muotojen luonteen erilaisuus onkin proletariaatin liittolaiskysymyksen kannalta oikein ymmärtää.

Paitsi sitä, että tekijä kieltää tuon jo monasti mainitun yksinkertaisen tavarataloudenristiriidan, hän toisaalta osoittaa noiden yksinkertaisten tavarataloudellisten suhteiden väistämättömästi muuttuvan kapitalistisiksi tuotantosuhteiksi.

> "Historiallinen kokemus osoittaa, että siellä missä tavaratuotanto on suhteellisesti kehittynyttä, siellä täytyy niiden väistämättömästi ennemmin tai myöhemmin muodostua kapitalistisiksi tuotantosuhteiksi" (Poliittinen taloustiede I, sivut 15 ja 43).

Kieltäessään tuon edellä mainitun ristiriidan tekijä todellakaan ei näe kapitalististen tuotantosuhteiden syntymistä muuta tietä tapahtuvaksi kuin pientuottajan tuhoutumisen tietä. Kadottaessa näkyvistä pientuottajan kapitalistiseksi tuottajaksi muuttumisen hän väistämättömästi luisuu "tasapaino"- ja "vaistovaraisuus"-teoriain, kannalle. Toveri Lenin sanoo:

> "… pientuotanto synnyttää kapitalismia ja porvaristoa alituisesti, pälvittäin ja tunnittani vaistovaraisesti ja joukkomitassa"

ja tämä merkitsee itse pientuottajain kapitalistisiksi tuottajiksi muuttumista — maataloudessa talonpoikaiston varakkaampien ryhmien kulakoitumista. Tätä ei voi, eikä saa unohtaa.

Mutta historiallinen kokemus ei ole osoittanut ainoastaan sitä, että yksinkertaiset tavaratuotannolliset suhteet muuttuvat väistämättömästi kapitalistisiksi suhteiksi, vaan myöskin sen, ettei niiden ehdottomasti tarvitse kehittyä kapitalistiseen suuntaan — silloin kun ne esiintyvät kapitalismia korkeamman tuotantotavan, sosialistisen tuotantotavan kanssa yhteen kietoutuneena voivat ne ja kehittyvätkin sosialistiseen suuntaan, sosialistisen suurteollisuuden suuntaamana, osuustoiminnan tietä, sosialismin korkeimpiin muotoihin. Mutta se ei tapahdu itsestään, luonnonvoimaisesti, kuten ajattelevat tasapaino- ja vaistovaraisuus-teoreetikot, vaan taistelemalla pikkutavaratalouden kehittämiä kapitalistisia elementtejä ja sen vaistovaraisuutta, anarkiaa vastaan, jotka johtuvat sen omasta sisäisestä ristiriitaisuudesta.

Paitsi sitä, että historiallinen kokemus on osoittanut tämän, on sen marxilainen ajattelu jo aikoja ennen tätä historiallista kokemusta osoittanut. Engels aikoinaan kirjoitti:

> "Me seisomme päättävästi pientalonpojan puolella; me tulemme tekemään kaiken voitavamme tehdäksemme hänen elämänsä siedettäväksi, helpottaaksemme hänen yhtymissään kollektiiviseen työhön, jos hän sitä tahtoo. Siinä tapauksessa, ettei hän vielä voi tehdä tätä päätöstä, me pyrimme varaamaan hänelle mahdollisimman paljon aikaa asian harkintaan maatilkullaan" …. "Mitä suurempi on niiden talonpoikain luku, joiden emme anna vajota proletaareiksi ja jotka vedämme puolellemme jo talonpoikina, sitä nopeammin ja helpommin tapahtuu yhteiskunnan muuttuminen uudeksi. Meidän olisi turhaa odottaa tätä muuttumista siihen asti, kunnes kapitalistinen tuotanto olisi kaikkialla kehittynyt äärimmäisiin ristiriitaisuuksiinsa, kunnes viimeinenkin käsityöläinen ja pientalonpoika sortuisi kapitalistisen suurtuotannon uhreina." (Tummennus J. P:n).

Engels siis jo osoitti, että pikkutavarataloudella on kaksi kehityksen tietä: kapitalistisen kehityksen tie kapitalismin oloissa ja sosialistinen tie silloin, kun proletariaatti on ottanut valtiollisen vallan, silloin kun valtioksi järjestäytyneen proletariaatin käsissä on suurteollisuus. Käsittipä tämän aikoinaan Kautskykin (katso Kautsky, Yhteiskunnallinen vallankumous). Ja toveri Lenin satoja kertoja osoitti, ettei proletariaatin ja talonpoikaiston välillä ole vihollismaista etujen vastakkuutta ja että siis talonpoikaisto voi olla proletariaatin liittolainen ei ainoastaan kapitalismin kukistamisessa, vaan myöskin uuden sosialistisen yhteiskunnan rakentamisessa.

Rajottuminen yksinkertaisten tavarataloudellisten suhteiden vain kapitalistisiksi suhteiksi kehittymisen väistämättömyyden osoittamiseen merkitsee ensinnäkin Marxin teesin, ettei voi hypätä yli määrättyjen kehitysetappien, mekanistista ymmärtämistä ja tulkintaa ja toiseksi muodostuu vakavaksi vaaraksi — johtaa trotskilaisuuteen sekä talonpoikaiskysymyksessä, sosialismin rakentamiskysymyksessä, että kysymyksessä siirtomaiden kansallisvallankumouksellisten liikkeiden proletaariseksi vallankumoukseksi kasvamisessa imperialismin kaudella. Tämän Marxin ajatuksen oikea marxilainen ymmärtäminen esiintyy toveri Leninillä kapitalismin epätasaisen kehittymisen laissa, sekä osuustoimintaplaanissa.

Trotskismin talousteoreettiset perusteet ovatkin marxismin mekanistisessa ymmärtämisessä ja vääristelyssä. Trotski ei ymmärtänyt kapitalismin epätasaista kehitystä imperialismin kaudella, hän ei myöskään ymmärtänyt pientalonpoikaistalouden kahta kehitystietä. Hänen mielestään oli proletariaatin ja talonpoikaiston välillä vihollismainen etujen vastakohtaisuus. Proletariaatti, otettuaan vallan, kirjoittaa Trotski:

> "… joutuu vihamielisiin yhteentörmäyksiin ei ainoastaan kalkkien porvaristoryhmien kanssa, jotka tukivat sitä vallankumouksellisen taistelun ensiaikoina, mutta laajojen talonpoikaisjoukkojenkin kanssa, joiden myötävaikutuksella se tuli valtaan" ja edelleen toisessa kohdin: "Omien voimien varaan jätetyn Venäjän työväenluokan tulee

vastavallankumous ehdottomasti murskaamaan sinä hetkenä, jolloin talonpoikaisto kääntyy pois työväenluokasta".

Ja ymmärtäen maaseudun vain sosialistisen kaupungin ja sosialistisen teollisuuden kapitalistisena ympäristönä, ei hän voi asettaa maataloutemme tuotantovoimien kohottamiskysymyksessä muuten kuin joko tahi ei. Hän sanoi:

> Niin kauan kuin emme voi antaa maaseudulle korkeata tekniikkaa, on meillä kaksi mahdollisuutta: joko sovelluttaa maaseutuun nähden sotakommunismin metoodeja ja estää sen tuotantovoimien kehityksen, josta seuraisi markkinain supistuminen ja samalla tuotantovoimien kehityksen pysähtyminen teollisuudessa, taikka niin kauan, kunnes me omalla teollisuustuotannolla kykenemme kollektivisoimaan maatalouden, on meidän suvaittava sen tuotantovoimien kehitys vaikkapa kapitalistisin metoodein. Tässä on politiikkamme nykyisen vaiheen oleellisuus" (Lainaus tov. Molotovin selostuksesta XVI puoluekokouksessa).

Mutta samanaikaisesti puhuu hän:

> "Näissä oloissa hyvä sato, s.o. potentsiaalisesti kasvanut maaseudun tavaraylijäämä, voi olla tekijänä joka ei jouduta taloudellisen kehityksen tempoa sosialismin suuntaan, vaan päinvastoin järkyttää talouden, kärjistäen kaupungin ja maaseudun välisiä suhteita..."

Toiselta puolen maaseudun tuotantovoimien kehityksen estäminen supistaisi markkinoita ja tuotantovoimien kehitystä sosialistisessa teollisuudessa, mutta toisaalta hyvä sato, joka olisi tuotantovoimien kehityksen ilmaisu maataloudessa, horjuttaisi talouden perustaa ja kärjistäisi kaupungin ja maaseudun suhteita. Maaseudun pientavaratalouden ja sosialistisen teollisuuden ristiriita oli hänelle ratkaisematon ja trotskilais-sinovjevilainen oppositio päätteli: tulkoon vaikka vedenpaisumus, kunhan ollaan uskollisia trotskilaiselle marxismin tulkinnalle. Preobrashenski kirjoitti:

> "Mitä enemmän taloudellisesti takapajuinen, talonpoikainen on maa, joka siirtyy sosialistisen tuotannon järjestämiseen... sitä

enemmän on sosialistinen kasaantuminen pakotettu nojautumaan ei-sosialististen talousmuotojen riistoon...”

Trotski ja oppositio suositteli puolueelle ja neuvostovallalle sosialistisen teollisuuden rakentamiseksi kapitalistisia kasautumisen metoodeja, jotka Marxin sanojen mukaan “imevät talonpojan sydänveren ja aivot hänen päästään”. Tällaiseen seikkailupolitiikkaan johtaa marxilaisuuden mekanistinen ymmärtäminen. Trotskismin talousteoreettinen perusta oli: talonpoikainen pientavaratuotanto on vain sosialistisen teollisuuden kapitalistinen periferia, se väistämättömästi kulkee vain kapitalistiseen suuntaan; talonpoikaiston ja proletariaatin edut ovat vihollismaisesti vastakohtaiset. Näin aikoinaan meillä. Mutta se on aktuelli kysymys tänäpäivänä. Viittaan vain tässä trotskilaisuuden suomalaiseen muunnokseen, välläriläisyyteen. Välläri kirjoittaa:

> “Talonpoika Suomessa on useimmiten palkkatyöväen riistäjä tai ei ainakaan eläkkeen myy työvoimaansa, lukuunottamatta satunnaisia tukkiajoja ym. ja talonpoika onkin luokka-asemansa ja ajatuksensa vuoksi työväkeä ja sen luokkataistelua vastaan. Niin nyt ja niin vastakin.”

Sen kirkkaammin ei voi sukulaisuuttaan trotskilaisuuteen ja trotskilaiseen seikkailupolitiikkaan ilmaista. (Katso välläriläisyydestä: toveri K. Lepolan puhe suom. valistustalolla, julkaistu Vapaudessa n:o 28, helmikuun 21 päivä 1930 ja K. Kajavan kirjoitusta Kommunistissa n:o 8 v. 1930).

Kummatkin virheet: 1) kieltää ristiriita yhteiskunnallisen tuotannon ja yksityisen omistuksen välillä pikkutavaratuotannossa ja 2) korostaa vain sitä, että pikkutavaratuotannolliset tuotantosuhteet väistämättä kehittyvät kapitalistisiksi, ovat vaarallisia. Ne muodostuvat sekä oikeisto- että vasemmisto-opportunismille talousteoreettisen perustan talonpoikaiskysymyksessä, sosialismin rakentamiskysymyksessä, sekä kysymyksessä kansallisvallankumouksellisen liikkeen proletaarisvallankumoukselliseksi kasvamisessa.

Jokaisen kirjan käyttäjän, itseopiskelijan, opettajan ja ohjaajan on vain perusteellisesti selvitettävä, pientuotannon ristiriidan ja kapitalistisen talouden ristiriidan olemusta, luonteen eroa ja johdettava sen perusteella oikeat poliittiset johtopäätökset. Kirjan toimittajan ja kustantajan velvollisuudeksi jää kirjan toiseen nidokseen, liittää näiden virheiden arvostelu. Sen jälkeen voi kirjaa suositella jo alussa mainitun rikkaan aineistonsa vuoksi käytettäväksi itseopiskelussa ja kouluopetuksessakin.

J. Puro.

Kommunisti, N:o 18 (102)
Syysk. 30 p:nä 1932
NKP(b):n Leningr. ja Karjalan aluekomit.
poliittistaloudellinen kuukausijulkaisu,
Valtion kustannusliike Kirja, Leningrad